

WSTĘP

Współczesny student pedagogiki w głównym nurcie edukacji w szkole wyższej spotyka się z wizją kultury eksponującą stanowiska odległe od tradycji chrześcijańskiej – pomijając oczywiście kierunki pedagogiczne w uczelniach katolickich. Student często nie jest świadom tego, że to na gruncie kultury chrześcijańskiej powstały uniwersytety mające najczęściej papieskie akty erekcyjne, rozwijała się nauka, zbudowana została nauka społeczna i edukacja Kościoła, pozostająca w służbie człowieka i promująca integralną koncepcję jego wychowania. Podręczniki pedagogiki marginalizują fakt chrześcijańskich początków europejskiego szkolnictwa i europejskiej pedagogii, a rozwojem i promocją nurtów pedagogiki inspirowanej myślą inną niż chrześcijańska oraz pedagogiki religijnej rozumianej ponadkonfesyjnie, zastępują dzisiaj treści wpisane w wiedzę i mądrość doświadczeń koncepcji chrześcijańskich.

Niniejsza książka powstała jako wynik przekonania o tym, że **w standardach wiedzy uzyskiwanej w edukacji uniwersyteckiej nie należy pomijać żadnej istotnej spuścizny naukowej**. Kompletność wykształcenia wymaga dostępu także do wszelkich obszarów szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego, w tym europejskich pedagogii chrześcijańskich. Wcześniej jednak – w efekcie tego przekonania – doktoranci Instytutu Pedagogiki UJ mieli sposobność zetknąć się, w ramach seminarium tematycznego, z koncepcjami filozofii wychowania oraz różnorodnością rozwiązań i propozycji pedagogiki chrześcijańskiej (przy zagwarantowanej pełnej dowolności wyboru seminarium). Książka zawiera teksty doktorantów Instytutu Pedagogiki Uniwersytetu Jagiellońskiego, które są owocem udziału w seminarium tematycznym *Teorie i nurty pedagogiki chrześcijańskiej*, prowadzonym przeze mnie w latach akademickich 2008/2009 oraz 2009/2010.

Jako autorka pomysłu tej publikacji zdaję sobie sprawę z jej fragmentaryczności, zarówno w kwestii doboru tematów, jak i sposobów ich realizacji. Praca w żaden sposób nie aspiruje do ukazania wkładu myśli chrześcijańskiej w wychowanie i pedagogikę, nie aspiruje tym bardziej do miana przeglądu teorii i nurtów w wychowaniu chrześcijańskim. Jest natomiast rezultatem dyskursu edukacyjnego ze studentami w chrześcijańskim nurcie pedagogiki. Jej autorzy podjęli próbę zmierzenia się z niektórymi wybranymi elementami myśli chrześcijańskiej i praktyki wychowawczej Kościoła katolickiego, by następnie u k a z a ć ich własne rozumienie. Zestaw zagadnień opracowanych w książce publikujemy z intencją

podkreślenia ich fragmentaryczności w stosunku do spuścizny pedagogiki chrześcijańskiej w ogóle – dlatego **określamy je mianem chrześcijańskich inspiracji w pedagogice** jako dyscyplinie naukowej. Pragniemy, aby Czytelnik odnosił się do naszych tekstów: 1) jako do przykładów *i n s p i r u j ą c y c h* (rozpoczynających) *n o w ą p r a k t y k ę*. Współczesny pedagog mógłby podejmować próby dostosowania i aktualizowania oryginalnych, często niepowtarzalnych pomysłów i rozwiązań wychowania chrześcijańskiego do potrzeb współczesności; 2) jako *d o w y b r a n y c h p r z y k ł a d ó w m y ś l i* chrześcijańskiej.

Z drugiej strony – zróżnicowanie tematyczne tekstów niniejszej książki nie jest duże, dotyczy bowiem tylko jej bezpośredniej warstwy. W swej głębi i istocie artykuły należą do obszaru myśli pedagogicznej, o której można powiedzieć, że łączy dwie wielkie tradycje – **realizmu i chrześcijaństwa**. Chrześcijaństwo, jako niejednorodna wizja człowieka i świata, przejawia się tutaj w kulturze katolickiej (nieobecna jest tradycja bizantyjsko-prawosławna i protestancka). Autorzy podejmują jej wybrane wątki i dokonują ich oglądu, własnej interpretacji, prób oceny – czynią to z perspektywy młodego, współczesnego pedagoga usiłującego znaleźć uzasadnienie dla – najczęściej własnej – misji wychowania człowieka.

Jednocześnie wyrażamy nadzieję, że nasz Czytelnik dostrzeże w publikowanych tekstach współczesne próby interpretacyjne młodych adeptów pedagogiki zmagających się z wątkami chrześcijańskiej myśli – posiadającej olbrzymi wkład w całość teorii i praktyki pedagogicznej.

Na zakończenie pragnę złożyć szczerze podziękowania Recenzentowi tej pracy, Księdzu Prof. zw. dr hab. Zbigniewowi Markowi SJ, który jako profesor teologii i pedagogiki, łącząc niniejsze kompetencje, udzielił nam wielu cennych rad i wskazówek.

Janina Kostkiewicz

Kraków, 12 grudnia 2010 roku